

საქართველოს პარლამენტი

რედაქცია

საგაზეთო მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე...

კანტონი

გაზეთის ფასი: ერთი თვით 50 მან. 3 თვით 130 მ. განცხადების ფასი: სტრიქონი...

ანა იგივე ანიჭა ისილორეს ასული შქერიე მხეიძისა აუწყებს ყველა ნაცნობებს და შეგობრებს რათა დაესწრონ მეორე წლის თავის წირვას და პანაშვიდს...

თავზარდაცემულნი ჰირსიუფაღნი ვარლამ იასონის ძე ჩიქოვანი თავის მეუღლით და შვილებით, ივლიანე იასონის ძე ჩიქოვანი...

პირველის შვილისას, მეორის მისწულისა ხოლო დანარჩენების დისშვილისა და დედაშვილისა...

ღრმად დამწუხრებულნი მეუღლა თეო ილარიონის ასული მარკაშვილისა შვილებით: ელენა, ანდრია და მარიამ გულითათლის მწუხარებით აუწყებან ნათესავთ, ნაცნობთ და მეგობართ...

ნიკოლოზის სიტყვა. ნიკოლოზი, გულიწმინდის სიტყვაა მსოფლიან მადლად...

უბეწვლია: მთავრობას რომ ერთა არმია შეედგინა, ბათუმის დასავლეთით და ოსმალეთში...

თან ბრძოლაში სირცხვილს არა ესჯამებით. მაშასადამე მეტი ღონე არ იყო, გვარდია უნდა შემდგარიყო...

გვარდია უნდა შედგებოდეს ჯარში ნამსახურევი ელემენტებისაგან; გვარდია უნდა შედგებოდეს ჯარის საწინააღმდეგეთა...

დიდი სალიბერალური საღამო

- I. გრიგოლ აბლოძე: წაიკითხავს ლექციას შემდეგ თემაზე: „საქართველო და ქართველი ერი როგორც მშვენიერება.“
II. ვახტანგ წერეთელი: წაიკითხავს: ვიწხის ტყაოსანის იდეა და ფორმა.
III. ი. ვრიშაშვილი. ია ეკალაძე. ვალერიან გაფრინდაშვილი ალექ. გარსევანიშვილი. დ. თომაშვილი. თ. ხუციანთაძე.

საბეჭდავი მანქანა

მსურს შევიძინო ქართული შრიფტის საბეჭდავი მანქანა, თუ ვინმეს გასაყიდად ექნება ვთხოვ მისამართი დატოვოს გოგინძერძის წიგნის მაღაზიაში.

ცვლა-გამოცვლა პარტიული საქმე არ არის. მართვა-გამგეობის გადამცემი და მიმნიჭებელი უფალი—ხალხია.

და, თუ ხალხმა ინება, რომ მართვა-გამგეობა ეროვნული დემოკრატიის ხელში იქნეს, გვარდიცა და ჯარიც ხალხის ნებას ხმის ამოუღებლად უნდა დაემორჩილოს.

მეორე მხრით, ეროვნული დემოკრატია მართვა-გამგეობას, როგორც მოწყალეებს, სოციალდემოკრატიის ხელიდან არ მიიღებს, ვინაიდან, ჯერ ერთი, ამგვარ უფლებას არაერთხარ მნიშვნელობა არ ექნებოდა და, მეორე, არც სოციალდემოკრატია იაღლებდა ხელს თავისი ნებით ბატონობაზე.

როგორ გვიხსნა? ამ დღეებში შავმა რეაქციამ კინაღამ ბოლშევიკების დასამარების დღესასწაული გამართა. ზოგიერთი ხმებით პეტროგრადიც აღებული იყო და წითელ მოსკოვს დაეცემს უპირებდენ.

ეს ყველაფერი ასე მოხდა და დენიკინი დროებით იმედ გაკრულებული დარჩა მონარქის ტრონს დაახლოებოდა. რუსეთის პოლიტიკური მდგომარეობა საესებით ხელს გვიწყობს ჩვენი აწეული დაწეული მდგომარეობა მოგაწესრიგოდა და ისეთი საგარეო პოლიტიკა ვაწარმოოდ, რომ ხალხთა ლიგაში ჩვენც დაგვიპოვონ ერთ-ერთი პატარა ერის კუთვნილი ადგილი.

ამაში ერთის მხრით ბრალი მიუძღვის ჩვენ დღევანდელს რომელიც სახელმწიფო მანდატთან ერთად სოციალისტური მანდატიც წაუღია და იმის მაგიერ, რომ გავლენიან პირებთან იქონიონ ჩვენ ჰერ ვარამზე მსჯელობა; სოციალისტურ კონგრესებზე ესწრებიან.

ასე ამ რიგათ ჩვენი დამოუკიდებლობის საკითხის გადაჭრა ისეთი სახელმწიფოებიდან, რომლებიც საქვეყნო პოლიტიკას აწარმოებენ მერის-მეტად ვეინდება. ამის მიზეზი შეიძლება სოციალისტური დელეგაციის და მანდატი, იქნებ ლოიდ/ჯორჯი და ალექსანდრე მარკოვიდან ეროვნულ სახელმწიფოებრივ მანდატს ელოდეს და საქართველო ამასვე ხვასაც არ იღებს.

ცხადია ისეთ სახელმწიფოს, რომელსაც არ შეუძლია შექმნას ერთგვარი ფიზიკური მატერია, ეკონომიკური ლიბერულება, არც ინგლისის იცნობს და არც საფრანგეთი.

საქართველოში კავშირების უკვე გვარ უფლებებით აღჭურვის გამო, ეკონომიკური შემოქმედება ისე შეფერხდა რომ ვერც ჩვენ საავალიტრო საგანს, შავ ქვის გამოძრავებთ, მიუხედავად იმისა რომ მას ბაზარზე დიდი მოთხოვნილება აქვს, ვერც ნავთს ვიღებთ, თუმცა შრავალ და...

გილას არის ნათი. და ასე წარმოიდგინეთ რომ საპნის ქარხანამაც ვერ იარსება.

ფული ჩვენში ბევრი იბეჭდება (მაგრამ არავის არ უყფნის, ვერცხლს და ოქროს ფუთობით პოულობენ დაგროვილს) მაგრამ ხაზინაში ვერცხლის ორ შაურინიც არ მოიპოვება.

ყველაფერი ეს რომ გაითვალისწინოს ჩვენმა სოციალისტებმა შინაური და საგარეო პოლიტიკის მაწარმოებლებმა და სწორედ დიდი სახელმწიფოების და შეთანხმებით იმოქმედონ და ეკონომიკური პოლიტიკაც საესებით დაუკავშირონ მათ პოლიტიკას, კავშირების უფლებები რომ შევეცოდ და ფართო ასპარეზი გაუხსნან კერძო ინიციატივას შავი ქვის და ნავთის დამუშავებაში, მაშინ უცხოელებიც იცნობენ საქართველოს დამოუკიდებლობას.

თვით ქართველიც იცნობს თავის თავს. და მერე ვეღარც შავი დენიკინი დაგვაკლებს ვერაფერს.

და წითელი ლენინიც დამარცხებული დარჩება კავკასიის გაბოლშევიებაში.

ბიკ. აბესაძე

უპანასკნელი სწოება

თალათი ჰოლანდიში. ოსმალური გაზ. „ფელამი“ ე იუწყება, რომ ეტრინატების მოთავე და ყოფილი ოსმალური მმართველი თალათ ფაშა ჰოლანდიის გაქცეულა.

126,000 ოსმალთა ტყვე. გაზ. „ფელამი“ იუწყება, რომ სახლვარ გარედ მყოფ ოსმალთა ტყვეების რიცხვი უდრის 120,000.

სახელმწიფოებრივი კომისია შედეგწილია ამ ტყვეების დაბრუნების, გამოკვების და სხვა საკითხების გასარჩევად. კომისია ამ საქმისთვის მთავრობას სთხოვს მიიღოს კრედიტს.

აჯანუხებულნი და ენვერ-ფაშა. სტამბოლის გაზეთები იუწყებიან, რომ ვითომ ენვერ-ფაშას მიუწერიხ მუსტაფა ქემალ-ფაშისთვის, რომ დახმარება გაუწიოს მას 180,000 ჯარით და ვითომ უარი მიეღოს, აგრეფე, ვითომ ხალილფაშა და ქუჩუქ თალათ-ბეი ცხიდან გაქვეუღან წასულან სიფაში ეროვნულ მოძრაობაში მონაწილეობის მისაღებად.

ეროვნული ორგანიზაცია იუწყება, რომ ენვერს და ვალილს უკრ მიუზარათვის მისთვის, არც კავშირ-

დღიური

ბოლშევიკები პეტროგრადის ასპარეზზე გადაწყვეტ შეტევას აწარმოებენ. ბოლშევიკებმა რომა და გატინო აიღეს.

ესტონიის ლაშქარმა შაკუზაუნი დაიჭირა. რეინზე ელზას-ლორენის 8360 მცხოვრებმა მიიღო პრძანება.

საბჭოთა კავშირის კავშირები. 1) ერთდროული სანიტარული გადასახდების მოქალაქეებზე გაქრია.

სანიტარული წესების დასაცველათ ზომების გამოუმუშავება და საქირო ხარჯთ აღრიცხვა ამ ზომების ცხოვრებაში გასატარებლათ.

საავტომობილო მიმოსვლის მოწყობა. საქართველოს ქალაქთა კავშირმა მოაწყო საავტომობილო მიმოსვლა სონსა და ქუთაისს შორის.

საპარტიული სასაძილოს გაფართოება. ქუთაისის მომხმარებელ საზოგადოება „კოლაერაიის“ გამჯობამ დააგინა ბინა კოლაერატიული სასაძილოს იქნეს გაფართოებული.

ქართული ლატარია. გუშინ დასრულდა ლატარიის გათამაშება 100,000 მანეთის მოგება გრაფ სერ.—243 ბილეთი 343 ბილო 50,000 მანეთი მოიგო ბილეთმა სერ.—297 ბილ. 441.

გ. ბარნოვის იუბილე. ვასილ ბარნოვის 30 წლის სალიტერატურო სარბიელზე მოღვაწეობის გამო, მის იუბილეს კვირას 9 ნოემბერს მარიავენ. სასურველი რომ მთელი საქართველო მას ღირსეულად შეხვდეს.

მეგვენახეთა და მეღვინეთა ყრილობა მოხდება თბილისში 23 ნოემბერს.

ქურნალი „ხელფენება“. გამოვიდა და იყიდება ქურნალ „თეატრი და მუსიკის“ მორიგი ნომერი „ხელფენება“ № 2).

მშვიდი მნათობი. გამოვიდა ქურნალი „მშვიდი მნათობის“ მეორე ნომერი რომელიც 500 გვერდზე მეტს შეიცავს და ღირს 75 მ.

სახელმწიფო ბანკი. საქართველოს სახელმწიფო ბანკის დაარსების დეკრეტის პროექტი, დამუშავებული კრების პირიდიულ კომისიაში უკვე შეიტანეს.

ბრავალია. რა ჰქმნა ან როგორ ეცხოვრობა გერმანია—სმალეთს? ინგლისი და რუსეთი—სპარსეთს აი ჩვენთვის საკმარისია ეს ორი მავალით, რომ სიფრთხილით მოვეპყროთ ჩვენს ნაბიჯებს.

საპარტიული სასაძილოს მოწყობა. საქართველოს ქალაქთა კავშირმა მოაწყო საავტომობილო მიმოსვლა სონსა და ქუთაისს შორის.

სანიტარული წესების დასაცველათ ზომების გამოუმუშავება და საქირო ხარჯთ აღრიცხვა ამ ზომების ცხოვრებაში გასატარებლათ.

საავტომობილო მიმოსვლის მოწყობა. საქართველოს ქალაქთა კავშირმა მოაწყო საავტომობილო მიმოსვლა სონსა და ქუთაისს შორის.

ქართული კავშირი

(იხილეთ ჩვენს ქვეყანა 190 № 2. დ. თოფურჩიძის წერილის გამო იხ. ბარბა 29 №)

ის. სამი მილიონი ახალი ვალი, რომელსაც საქართველო აიღებს ევროპელებისაგან ბ. დ. თოფურჩიძის მოხსენებით არაა საკმარისი, არამედ პროექტი გულისხმობს აიღოს დამატებითი სესხი იმ საკრედიტო დაწესებულებებიდან, რომლებიც ევროპელებს ექნებათ ჩვენში გახსნილი.

თუ ბ. დ. თოფურჩიძე დარწმუნებულია, რომ სახელმწიფოს ეყოფა სწორ ფინანსიურ-ეკონომიურ პოლიტიკის მოსაწყობად სამი მილიონი მანეთი, მაშინ ზედმეტად უნდა მივიჩნიოთ ადგილობრივ უცხოელების საკრედიტო დაწესებულებებიდან აღებული კრედიტები და თუ არა, იმ შემთხვევაში ბ. დ. თოფურჩიძეს, თუ არ ვცდებით ნდობებითა, რომ საქართველო იქნეს ეკონომიურად და ფინანსიურად დაამოკიდებული, მონაც და მორჩილიც ევროპის.

და ფინანსიურ-ეკონომიური მდგომარეობის დაზარალება. ერის ხსნა და ბედნიერება ერთნაირ კაბიტალის განვითარებაშია და არა სესხებში, როგორც ამას ბ. დ. თოფურჩიძე გვიჩვენებს.

ნიკ. ახვლედიანი.

საპარტიული სასაძილოს მოწყობის საკითხი

საქართველოს და სომხეთის შორის დაიღო შემდეგი ხელშეკრულება.

1. ქალაქი ტფილისი. 1919 წლის ნოემბრის 3. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ—შინაგან საქმეთა და სახმელრო მინისტრის ნაგ ბესარიონის ძე რამიშვილის და საქართველოს რესპუბლიკის დამფუძნებელ კრების თავმჯდომარის ანანასის სიკონის მთავრობამ—სტეფანე გრიგორის ძე მამიკონიანის და სომხეთის რესპუბლიკის პარლამენტის წევრის სუმბათ არტემის ძე ხაჩატურიანის სახით—მეორეს მხრით, გაეცნენ რა რწმუნებებს და პპოვეს რა იგი სათანადო ფორმასა და სახეში, დასდეს ეს ხელშეკრულება შესახებ ქვემოთ ხსენებულითა:

1) ხელშეკრულების დამდები სახელმწიფონი (საქართველოს და სომხეთის რესპუბლიკები) ვალდებული არსებულს სდებენ ყველა არსებული და აგრეთვე მომავალში მათ შორის აღმოცენებული დავა; გადაწყვეტილებების შეთანხმების გზით, ხოლო, თუ უკანასკნელი ვერ იქმნა მიღებული, მაშინ—არბიტრაჟის საშუალებებით.

2) ამა ხელშეკრულების დადასტურება უნდა მოხდეს 2 კვირის განმავლობაში ქ. ტფილისში.

II. ქ. ტფილისი. 1919 წლის ნოემბრის 3. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ—შინაგან საქმეთა და სახმელრო მინისტრის, ნაგ ბესარიონის ძე რამიშვილის და საქ. რესპუბლიკის დამფუძნებელ კრების თავმჯდომარის ანანასის სიკონის მთავრობის და სომხეთის რესპუბლიკის პარლამენტის წევრის სუმბათ არტემის ძე ხაჩატურიანის სახით მეორეს მხრით, გაეცნენ რა რწმუნებებს და პპოვეს რა იგი სათანადო ფორმასა და სახეში, სდებენ ამა ხელშეკრულებას შესახებ ქვემო ხსენებულითა:

1) დაწესდეს თავისუფალი ტრანზიტის ე. ი. უბაძო ტრანზიტის სომხეთის რკინის გზებზე სომხეთის საზღვრებს იქიდან საქართველოში ან საქართველოდან სომხეთში მიმავალ საქონლისა და აგრეთვე საქართველოს რკინის გზებზე საქართველოდან სომხეთში, ან სომხეთიდან საქართველოში მიმავალ საქონლისა.

2) ხელშეკრულება ეს დაიდვის 3 წლის ვადით, და ამასთანავე, დღიდან დადასტურების ერთი წლის ვადის გასვლის შემდეგ ხელშეკრულების შემგვრელთ თითოეულ მხარეს უფლება ენიჭება განაცხადოს სურვილი ხელშეკრულების გადასინჯისა და ამ შემთხვევაში ხელშეკრულება ძალაში რჩება 6 თვის განმავლობაში დღიდან განცხადებისა. თუ ამ ხნის განმავლობაში ხელშეკრულების გა-

დასინჯვის შესახებ შეთანხმებას ვერ მიიღწიონ, მაშინ ხელშეკრულება ძალას დაკარგავს.

3) ამ ხელშეკრულების დადასტურება უნდა მოხდეს 2 კვირის განმავლობაში ქ. ტფილისში (გარ. საქმ. სამინისტროსაგან).

ნიკ. ახვლედიანი.

გერმანული პრესა

პაპსტურში სოც. დემოკრატ. პარტია ფიქრობს იდღესასწაულოს 22 ნოემბერს რევოლიუციის წლის თავი. მიუნხენში კოპჟუსს უფროსმა, რომელიც წინაღ მიტინგების ნებას არ იძლეოდა, ეხლა დათანხმდა მოეწყოს მიტინგები, მაგრამ უნდა დაინახოს. აუცილებლად პოლიციის მიერ დაინშულ საათზე. ქუჩებში დემონსტრაციები აკრძალულია.

ფინეთიდან მოსული ცნობით, ჩრდილო დასავლეთ რუსეთის არმიის კრასნოვოს რაიონში მოკლეს არმიის მეთაური მარტიუსი, მისი დასახლება დაწვდა. ესტონიის არმია მარკოპო-სენი დაიჭირა. ფინეთში ინგლისის სამხედრო მისიის თავმჯდომარე გენერალი მარტიუსი ბრიტანის საზღვაო უფროსთან ერთად საზოგადო კონფერენციაზე გამგზავრა და თავის სამსახურს აღარ დაუბრუნდება. ბრიტანის მისიის ახალი უფროსი გენერალი ტორნერი და ემორჩილება საფრანგეთის გენერალ მემელიუსს, რომელიც ფინეთში მოკავშირეთა მისიის მეთაურად დაინიშნა. ინგლისსა და საფრანგეთის შორის უთანხმოება ბალტიის საკითხის შესახებ უკვე აღარ არის, და უნდა მოველოდეთ მოკავშირეების რუსეთისთვის სასარგებლო პოლიტიკისკენ გადახრას.

კონტრ-რევოლიუციონურ გაზეთ „რუს“-ის ცნობით, ბათოში ინგლისის საზღვაო ფლოტი კოვილიურად განაცხადა, რომ ინგლისის ჯარი ოლქს არას დროს არ დასტოვებს.

უხსოვითი აგვაგი ურხნალ გაუთათაიდან.

ვილსონის აგიტაცია.

ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი ვილსონი ვაშინგტონიდან ყველა ქვეყანაში გაემგზავრა საავტორიტაციო „ხალხთა ლიგის“ იდეის გასავრცელებლად. ვილსონთან ერთად წაიღეს უკიდურესი ოპოზიციის ლიდერები სენატორი შორა და ჯონსონი რომელიც უპასუხებენ ვილსონსა და მოითხოვენ ხალხთა ლიგის სტატუსის გადადგას. ოპოზიციის შეტეგება პრეზიდენტ ვილსონს ახვეწოს თავისი დამუშავებული პოლიტიკა და დაუმტკიცოს, რომ მან გადაუხვია, გიორგ ვაშინგტონის გზას. უკანასკნელი, ყოველთვის წინააღმდეგი იყო ევროპასთან კავშირისა.

სპარსეთი

სპარსეთი და მოკავშირეთი.

სპარსეთის შაჰი უკანასკნელი ხანებში პოლიტიკურ ხასიათის მარშრუტებს აკეთებს ევროპაში. შაჰს განზრახვა აქვს ინახოს პუანკარე შაჰის მხლებელ საგარეო საქმეთა მინისტრის სიტყვათ, შაჰი და სპარსეთის მთავრობა ყოველთვის ანტანტის მხარეზე ილა. მინისტრი ფიქრობს შეამდგომლობა აღძრას სამშვიდობო კონფერენციაზე შაჰის დასახვევათ. საფრანგეთის მთავრობას სთხოვს, გაიგზავნოს სპარსეთში ევროპელი პროფესორები და მასწავლებლები.

ინგლისური სამხედრო საავტორიტეტი. ინგლისური სამხედრო საავტორიტეტი კომისია, რომელიც შეიქმნა ლენინობისთვის კომისია ბაქოდან ენ ხელში ვრა.

რუსული მისიის გენ. დენიკინის წარმომადგენელი მოკავშირეთა სარდალთან გადაარქმეულია „რუსული მისის რაიონში“.

აზერბაიჯანის დამოუკიდებლობის საშევილობო კონტრაქტი.

საზერბაიჯანის დემოკრატიული რესპუბლიკის დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარე სეიდ-ალაღბეგოვი განაცხადდა, რომ დათანხმდა მოეწყოს მიტინგები, მაგრამ უნდა დაინახოს. აუცილებლად პოლიციის მიერ დაინშულ საათზე. ქუჩებში დემონსტრაციები აკრძალულია.

ფინეთიდან მოსული ცნობით, ჩრდილო დასავლეთ რუსეთის არმიის კრასნოვოს რაიონში მოკლეს არმიის მეთაური მარტიუსი, მისი დასახლება დაწვდა. ესტონიის არმია მარკოპო-სენი დაიჭირა.

ფინეთში ინგლისის სამხედრო მისიის თავმჯდომარე გენერალი მარტიუსი ბრიტანის საზღვაო უფროსთან ერთად საზოგადო კონფერენციაზე გამგზავრა და თავის სამსახურს აღარ დაუბრუნდება.

ბრიტანის მისიის ახალი უფროსი გენერალი ტორნერი და ემორჩილება საფრანგეთის გენერალ მემელიუსს, რომელიც ფინეთში მოკავშირეთა მისიის მეთაურად დაინიშნა. ინგლისსა და საფრანგეთის შორის უთანხმოება ბალტიის საკითხის შესახებ უკვე აღარ არის, და უნდა მოველოდეთ მოკავშირეების რუსეთისთვის სასარგებლო პოლიტიკისკენ გადახრას.

კონტრ-რევოლიუციონურ გაზეთ „რუს“-ის ცნობით, ბათოში ინგლისის საზღვაო ფლოტი კოვილიურად განაცხადა, რომ ინგლისის ჯარი ოლქს არას დროს არ დასტოვებს.

უხსოვითი აგვაგი ურხნალ გაუთათაიდან.

ვილსონის აგიტაცია.

ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი ვილსონი ვაშინგტონიდან ყველა ქვეყანაში გაემგზავრა საავტორიტაციო „ხალხთა ლიგის“ იდეის გასავრცელებლად. ვილსონთან ერთად წაიღეს უკიდურესი ოპოზიციის ლიდერები სენატორი შორა და ჯონსონი რომელიც უპასუხებენ ვილსონსა და მოითხოვენ ხალხთა ლიგის სტატუსის გადადგას. ოპოზიციის შეტეგება პრეზიდენტ ვილსონს ახვეწოს თავისი დამუშავებული პოლიტიკა და დაუმტკიცოს, რომ მან გადაუხვია, გიორგ ვაშინგტონის გზას. უკანასკნელი, ყოველთვის წინააღმდეგი იყო ევროპასთან კავშირისა.

სპარსეთი

სპარსეთი და მოკავშირეთი.

სპარსეთის შაჰი უკანასკნელი ხანებში პოლიტიკურ ხასიათის მარშრუტებს აკეთებს ევროპაში. შაჰს განზრახვა აქვს ინახოს პუანკარე შაჰის მხლებელ საგარეო საქმეთა მინისტრის სიტყვათ, შაჰი და სპარსეთის მთავრობა ყოველთვის ანტანტის მხარეზე ილა. მინისტრი ფიქრობს შეამდგომლობა აღძრას სამშვიდობო კონფერენციაზე შაჰის დასახვევათ. საფრანგეთის მთავრობას სთხოვს, გაიგზავნოს სპარსეთში ევროპელი პროფესორები და მასწავლებლები.